

Wegwijzer Bijplaatsingen

Aanknopingspunten ter voorkoming van bijplaatsingen bij verzamelcontainers

Wat is een bijplaatsing?

Een bijplaatsing is afval dat naast of nabij een afvalinzamelsysteem wordt geplaatst in plaats van erin. Bijplaatsingen doen zich voornamelijk voor bij (ondergrondse) verzamelcontainers in de publieke buitenruimte.

Waarom aan de slag met bijplaatsingen?

Het bij of naast de (ondergrondse) afvalcontainer plaatsen van afval is een lastig probleem waarmee steeds meer gemeenten in toenemende mate geconfronteerd worden. Of het nu gaat om een paraplu, bankstel, grote dozen of een afvalzak, bijplaatsingen zorgen voor het niet kunnen ledigen van de container, zwerfvuil en verloedering van de buurt, extra opruimkosten en verlagen het draagvlak voor afvalscheiding. Genoeg redenen om gestructureerd aan de slag te gaan met het voorkomen van bijplaatsingen. Deze Wegwijzer geeft hiervoor een aantal handige aanknopingspunten.

Structurele monitoring

Het voorkomen van bijplaatsingen begint met het in beeld brengen van de problematiek. Voor een succesvolle aanpak van bijplaatsingen is inzicht nodig in de precieze oorzaak, de omvang en de trends. Structurele monitoring gedurende langere tijd maakt inzichtelijk waar de hotspots zich bevinden en wat mogelijke oorzaken zijn. Ook om de impact van interventies te kunnen meten, is het zaak om te blijven monitoren.

Welke mogelijkheden zijn er voor verbetering?

De lokale omstandigheden zijn van grote invloed op bijplaatsingen en daarom bestaat er geen 'one-size-fits-all' oplossing. Door middel van maatwerkinterventies per wijk of locatie dient steeds naar de beste oplossing worden gezocht. Duidelijk is inmiddels wel dat het van groot belang is dat 'de basis op orde' is (containers moeten functioneren en niet vol zitten, en de omgeving moet schoon zijn) en dat de aanpak van bijplaatsingen structurele aandacht behoeft. Bijplaatsingen verdienen een planmatige lange termijn aanpak.

In het algemeen worden de volgende type interventies ingezet:

- (Aanvullende) communicatie door middel van brieven, borden, stickers.
- (Aanvullende) dienstverlening om bewoners te faciliteren, bijvoorbeeld door het verlagen van ophaaltarieven, het beschikbaar stellen van aanhangers en/of bakfietsen of het wegbrengen van grofvuil te vereenvoudigen.
- Het aantrekkelijker en aangename maken van de directe omgeving rondom de container door het toevoegen van groen elementen, speeltoestellen etc.
- Aanvullende handhaving door controle of cameratoezicht.

Hoe pak ik bijplaatsingen aan?

Een effectieve aanpak van bijplaatsingen van afval bij containers kent een aantal stappen.

- Het begint bij een goede interne samenwerking en het in kaart brengen van de huidige situatie. Het gaat hierbij om zowel de hotspots (aantal en aard en hoeveelheid aangetroffen afval) als de huidige organisatie en het gedrag van de burgers.
- Vervolgens is het van belang de basis in orde te brengen. Functioneren de containers? worden ze tijdig geleidigd? zijn ze schoon? hoe ziet de containeromgeving er uit? en is de communicatie naar de gebruikers en de omgeving op orde?
- Nadat de basis in orde is gebracht is het zaak te meten en evalueren u of dit effect heeft gehad. Het is goed om voor deze evaluatie eerst duidelijke criteria op te stellen.
Wordt er onvoldoende bereikt met het op orde brengen van de basis en zijn er nog steeds hotspots neem dan aanvullende interventie maatregelen.
- Tenslotte is het belangrijk de toegepaste gedragsinterventies te meten en te evalueren en eventueel de aanpak op te schalen of aan te passen (plan-do-check-act).

Verder lezen en handige tools

- RWS ontwikkelde een mooi [kennisoverzicht](#) met interessante documenten om door te nemen als je aan de slag gaat met bijplaatsingen. Hieronder een paar documenten die ook in dit kennisoverzicht staan, maat

een aparte vermelding waard zijn.

- De [handreiking Voorkomen van bijplaatsingen](#) (Novi Mores, RWS, NL Schoon, NVRD, 2017) met een duidelijk stappenplan en handvaten voor mogelijke gedragsinterventies.
- [Handreiking Effectieve aanpak van bijplaatsingen](#) (Wastevision, V-consist, NVRD, 2021) met een overzicht van oorzaken, mogelijke oplossingen en het belang van de basis op orde.
- RWS ontwikkelde een [inspiratiegids](#) voor containerstickers, en [tips](#) voor het gebruik van containerstickers.
- Schouwformulier Analyse bijplaatsingen op containerlocaties. Handige [tool](#) van de gemeente Breda uit 2019 om alle informatie rondom hotspots in je gemeente overzichtelijk in kaart te brengen op een poster.

Pilots en inspiratie van andere gemeenten

Er zijn de afgelopen jaren veel pilots uitgevoerd in gemeenten om bijplaatsingen te voorkomen. Van cameratoezicht tot containertuintjes en -wraps, en van informatievoorziening tot handhaving en afvalcoaches. Hierbij een selectie

- Gedragsbureau D&B voerde in 2018 een pilot uit in opdracht van gemeente Rotterdam om te bekijken hoe in de Tarwewijk bijplaatsingen kunnen worden voorkomen.
- Ook de gemeenten [Delft](#) ontwikkelde een uitgebreide aanpak om bijplaatsingen te voorkomen.
- Den Haag zet, als onderdeel van een [bredere aanpak](#) van bijplaatsingen, ook stevig in op handhaving.

Welke ondersteuning biedt VANG-HHA?

Heb je specifieke vragen over de aanpak van bijplaatsingen, neem dan contact op met VANG via onderstaande link.

Ook voor algemene vragen over het VANG-programma en ondersteuning bij VANG-gerelateerde vraagstukken, kunt u [hier](#) contact opnemen met een van de VANG-adviseurs.